

Castell d'Aguilar

Aguilar de Segarra

Ubicació

Comarca:	Bages
Lloc/Adreça:	A la serra del cementiri, al cim més destacat del seu extrem sud.
Emplaçament	Al cim de l'esperó més al sud de la serra del Cementiri, a poca distància dels dipòsits d'aigua.
Alçada:	620
Coordenades:	
Latitud:	41.75006
Longitud:	1.62732
UTM Est (X):	385873
UTM Nord (Y):	4622937

Classificació

Número de fitxa	08002 - 28
Àmbit:	Patrimoni immoble
Tipologia	Jaciment arqueològic
Estil / època:	Medieval Modern
Segle	X
Estat de conservació	Regular
Notes de conservació:	Restes molt parcials i intermitents. Només amb una intervenció arqueològica se'n podria fer una valoració acurada.
Protecció	Legal
Tipus de protecció:	BCIN
Europea – Atributs inspire:	National Monument Record – Defensa
Observacions protecció:	BCIN: 451-MH / R-I-51-5168
Data aprovació:	dv., 22/04/1949 - 12:00
Número inventari	Sí, IPA 523
Generalitat i altres inventaris	
Accés	Obert
Ús actual:	Sense ús

Titularitat Privada
Titular: 08002A002000760000UL
Fitxes associades:
[Hàbitat proper al Castell d'Aguilar](#)
[Camí del Castell d'Aguilar a la Serra de Cal Querol](#)
Autoria de la fitxa Xavier Bermúdez, iPAT Serveis Culturals
Data de registre de la fitxa: dl., 07/08/2017 - 02:00

Descripció

El Castell d'Aguilar ocupa una posició molt destacada, sobre un esperó a l'extrem de la Serra del Cementiri que domina la plana. Aquesta ubicació, molt favorable en el seu moment, n'ha propiciat amb el temps l'abandonament, l'espoli de materials constructius i l'erosió. Actualment, malgrat els nivells d'enderroc generalitzats, es distingeixen diversos trams de murs perimetrals a l'extrem sud, assentats directament sobre la roca, en una zona que ha estat molt alterada al llarg del temps per les successives ampliacions de l'antiga església de Sant Andreu. Més al nord, a les proximitats del cim del turó, s'hi veuen passadissos als quals s'obren estances. No obstant, només mitjançant una intervenció arqueològica es podria determinar si es tracta de dependències del castell o bé corresponen a un hàbitat que havia crescut al seu redós.

Història

L'origen del Castell d'Aguilar es pot situar al segle X (la primera referència documental és de l'any 983), moment en el qual els comtats catalans es reforçaren davant les encara constants ràtzies musulmanes, com les d'Almansur a finals del segle X i les del seu fill Abd al-Malik a principis de l'XI. La franja sud-oest del comtat d'Osona-Manresa, que enllaçaria de Calaf fins la Conca d'Òdena, era un territori especialment exposat a aquests assalts. El primer senyor conegut del castell d'Aguilar va ser l'arxilevita Randulf, que va fer testament el 1022. El castell va ser infeudat a la família Cervera, que l'ostentà almenys des de l'any 1086 fins finals del segle XIV. Al llarg d'aquest període, els castlans que l'ocupaven es cognominaren Aguilar. L'any 1381, trobem el castell en mans del rei Pere III, que vengué els seus drets al Capítol de Canonges de Santa Maria de Manresa per 500 florins. Quatre anys més tard, el 1385, aquests en van fer donació al Paborde, dominicatura que va mantenir fins l'extinció de les jurisdiccions al segle XIX.

Bibliografia

CATALÀ, P.; BRASSÓ, M. (1966): Els castells catalans. JUNYENT MAYDEU, F. et al. (1984): Catalunya Romànica. Barcelona: Fundació Enciclopèdia Catalana. Vol. XI: El Bages. PARCERISAS, R. (2000): Memòria d'Aguilar de Segarra. Recull de la vida d'un poble. Centre d'Estudis del Bages. SITJES I MOLINS, Xavier (1982): "El sistema defensiu a Castellar a principis del segle XI". Miscel·lània d'Estudis Bagens, núm. 2. Centre d'Estudis del Bages.

